

Izhaja vsak ponedeljek
in četrtek ob 8. uri
— predpoldne. —
Stane za celo leto 15 L.,
za pol leta 8 L., za četrt
leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 30 L.
Na naročila brez
dopisane naročnine se
ne oziramo.
Odgovorni urednik:
RICHARD OREB.

GORIŠKA STRAŽA

Številka 72.

V Gorici, v ponedeljek 10. septembra 1923.

Letnik VI.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačajo vnaprej.
List. izdaja konsorcij
"GORIŠKE STRAŽE"
Tisk. S. Spazzal
v Trstu.
Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

Evharistični shod v Komnu.

V soboto se je vršil v Komnu shod, ki je za naše socialno življenje velikega pomena. Več kakor 8 tisoč Kraševcev se je zbralo v središču svoje planote, da izpove glasno in javno svojo voljo, prerediti družinsko in socialno življenje Slovencev z živimi silami krščanstva. Če pomislimo, da je bil evharistični shod organiziran samo za dekaniji Komen in Devin, moramo vdeležbo tisočglavih množic, ki so korakale v triurnem sprevodu skozi Komen, imenovati naravnost ogromno. Ko so stopale množice skozi slavaloke in se je usipalo cvetje z oken, zidov in streh na prevzvišenega kneznadškofa drja Sedeja in ljudstvo, ko so med zeleno okinčanimi hišami donele pesmi naših zborov in duhovnikov ter odmevali zvoki godbe, tedaj se je utrdilo v duši gledalcev prepričanje, da živi v globini slovenskega ljudstva neporušeno hrepenenje po duševni obnovi vsega našega življenja.

Ljudstvo čuti jasno, kakšne duševne razvaline je zapustilo svetovno klanje v našem narodu, ono vidi razločno, kako so zagospodarili v svetu nasilje, materializem, sebičnost in krivica in sleherni naš kmetič čuti na svoji koži težke čase, v katerih živimo.

KLIC PO PRAVICI.

Iz sredine ljudstva se je vzdignilo netealjiivo kopnenje po lepšem, boljsem in pravičnejšem življenju. Razmere v družini, razmere v vasi, razmere v deželi in v državi morajo postati bolj poštene, bolj pravične in plemenite. Kam pridejo ljudstva, kam države in človeštvo, če ne zavлада v človeških odnosih več pravice in več ljubezni? Kaj čaka sibke in reveže, ako zagospodari v svetu sama sebičnost in gola sila? Kdo se bo v tej težki krizi vzdržal?

Primorski Slovenci so se zatekli k tistem studentem moralnega življenja, iz katerih so črpali zanesljivo oporo in moč v vseh stoletjih svoje zgodovine. Kakor so naši očetje v težkih življenjskih borbah obnavljali svoje sile v večnih vrelcih krščanske vere, tako bomo storili mi, ki hočemo biti zvesti sinovi pradedov. Evharistični shodi v Idriji, Komnu in Vipavi so glasno spričevalo, da se slovensko ljudstvo zaveda, kje ležijo temelji njegovega obstanka, da čuti jasno, kako se more vzdržati in stati trdno le tedaj, ako se osloni na trdnjavo, ki je Kristus. Če je Kristus z nami, kdo bo proti nam?

Ta je velika misel evharističnega shoda v Komnu. Tisočglave množice, ki so se vrstile na svoje domove, naj si vtisnejo v srce program naše moralne obnove, ki se glasi: ohranimo poštene krščanske družine, čuvajmo nad trdnim krščanskim značajem novega rodu, ker to je edina resitev v današnjih težkih krizah. Če zgubimo to, izgubimo vse!

Kaj se godi po svetu?

Zadnje tedne doživlja človeštvo velike in napete dogodke. Strašni potres na Japonskem je presunil vse narode širom vsega sveta. Ena najbolj bogatih in cvetočih držav je v par dneh porušena v svojem blagostanju. Nič manj ko 1029 sunkov je udarilo iz globine zemlje v nesrečno japonoko državo in vrglo v plamene in sazvaline nad 30 mest. Moderno zidana velemesta so se spremenila v prah. Vse strašne zgube, ki so jih pretrpele v divji svetovni vojni evropske države, je japonski narod doživel v teku 5 dni. Italija je položila tekom svetovne vojne v grob 500 tisoč ljudi, Japonci so zgubili v par dneh še več ko pol milijona prebivalcev. Na stotisoče hiš je porušenihi, skladišča z živili so požgana, najlepša pristanišča so vničena, znaten del japonskega brodogoja se je pogreznil v morje, lahota in kuga razsaja med nesrečnim ljudstvom. Grozen potres je udaril japonski narod

hužje kako svetovna vojna

premagane države. Neštevilne množice jokajočih otrok, vdov in sirot, več stotisoč stradajočih družin, ki tavajo brez strehe med razvalinami, je glasna priča nesreče, v katero se je pogreznila japonska država. Kakor za časa velike lakote v Rusiji tako hiti sedaj vse človeštvo na pomoč udarjenim bratom. Japonska ne more sama rešiti svojega ljudstva, zato potrebuje denarno pomoč v tujini. Pomoč bo gotovo prejela, toda zato postane odvisna od velikih držav, posebno od Anglije in Amerike. Politične posledice potresa so velike. Japonci so se v svetovni vojni silno okrepili, postali so nevarni tekmeči Amerikancev in Angležev in se borili z njimi za premoč na Tihem Oceanu. Tudi Rusija je čutila v Sibiriji rastoči pritisk Japonske. Japonci so množili svoje brodogoje, večali armado, dvigali svojo industrijo in se pripravljali na odločilni boj s svojimi sosedi, ki so gledali z nemirnim srcem na razvoj japonske države. V 5 dneh je zgubila Japonska svojo premoč v Tihem Oceanu in za dolgo vrsto let ne more niti misliti na tekmovanje z Amerikanci in Angleži. Njena prva in edina skrb bo obnova porušenihi krajev, zidava vničenihi tovarne, poprava pristanišč in zdravljenje omajanega gospodarstva. Politična moč Japoncev je torej s potresom močno zmanjšana.

Spor z Grčijo

je tudi eden izmed dogodkov, ki je razburjal zadnje tedne svetovno javnost.

Da je umor italijanskih članov razmejitvene komisije v Albaniji treba strogo kaznovati, o tem je bil ves svet edin. To je zahtevala čast Italije in pravičnost. Tudi v tem so bili in so vsi edini, da je grška vlada za umor odgovorna. Kajti vsaka vlada mora skrbeti za varnost življenja na svojem ozemlju in vsak človek, ki prestopi njene državne meje, mora biti gotov, da ga nihče ne umori. Posebno pa morajo biti varni življenja odposlanci tujih držav. Ako se torej izvrši ubojstvo, je za to odgovorna vlada, ki ima pač orožnike in vojake radi tega, da vzdržuje

v deželi mir in štiti ljudi pred zločini. Če vlada tega ne stori, naj nosi odgovornost. To je jasno ko beli dan in mora veljati za vse države.

V tej točki torej ne more biti spora in Grčija se je lahko branila le s tem, da je odklanjala odgovornost za organizacijo umora, ne pa za umor sam na sebi.

Merjenje moči.

Navzkrižje je obstajalo radi drugega vprašanja. Grki in Angleži so trdili, da se mora Italija obrniti na Zvezo nar., ki naj spor končno razsodi, Mussolini pa je trdil, da nima Zveza narodov pri tem nobene besede in da bo Italija na lastno roko sčistila račune z Grki. Kajti Italija je zadeta v svoji časti in svojo čast hoče samu braniti. Zato je poslal Mussolini Grkom ultimatum in ko ga niso v celoti sprejeli, je dal zasesti Krf in večje število bližnjih otokov, da ukloni Grke svojim zahtevam. Grki so protestirali in poklicali na pomoč Zveze narodov, obenem so se pa obrnili na tako zvano Konferenco poslanikov, v kateri sedijo zastopniki velesil. Glavna razlika med Zvezo narodov in Konferenco poslanikov obstoji v tem, sedijo v Zvezi narodov zastopniki vseh držav, malih in velikih, med tem ko so zastopane v konferenci le velesile. Nadalje odloča v Zvezi narodov večina, medtem ko morajo biti v Konferenci poslanikov vsi sklepi enoglasni. Če je torej le en član nasproten, je sklep neveljaven.

Grki in Angleži so zahtevali, naj vzame zadevo v roke Zveza narodov in jasno je, da so bile istega mnenja tudi male države, ker so hotele priti na ta način tudi one do besede. Mussolini se je temu uprl in nastal je diplomatični boj med Italijo in Angleži. Potek bi moral izmeriti moči obeh nasprotnikov.

Nevarnost preloma.

Začetkoma so nastopali angleški časopisi in državniki zelo ostro in nekateri so grozili Italiji celo z gospodarsko blokado, ako se ne podvrže Zvezi narodov Grki so položaj izrabili in odvrnili pozornost od umora na zasedbo Krfa. Ker se Mussolini ni maral vdati, je postajal položaj napet in nekaj dni se je celo zdelo, kakor da grozè na Balkanu novi zapetljaji. Ko je postajala stvar zelo resna in nevarna, so začeli posebno Francozi posredovati in našla se je nekaka srednja pot. Angleži so začeli popuščati, njihovo časopisje je spremenilo deloma svojo pisavo in tudi Mussolini je precej popustil. Mesto da bi Zveza narodov o stvari odločala je vzešla spor v roke Konferenca poslanikov, ki je o svojih razpravah stalno obveščala Zvezo narodov. Konferenca poslanikov je sprejela v bistvu zahteve Italije in odredila sledeče: najvišja državna oblast Grčije se mora slovesno oprostiti radi zločina, vršiti se mora v Atenah služba božja v čast žrtvam v pričujočnosti grške vlade, grško brodogoje mora izkazati čast antantnemu brodogoju, kateremu stoji na čelu italijanske ladje, imenuje se mednarodna komisija, ki naj izsledi zločince in jih kaznuje. Razlika s prvotnimi zahtevami Mussolinija obstoji v

tem, da se ne bodo oprostili Grki le Italiji in ne bodo izkazali časti le italijanskemu brodogoju itd., temveč celokupni antanti. Nadalje je zahteval prvotno Mussolini, da se morajo krivci kaznovati s smrtjo, konferenca poslanikov pa ne govori več o smrtni kazni, temveč prepušča razsodbo preiskovalni komisiji. Mussolini je zahteval denarno globo 50 milijonov lir, sedaj je pa z njegovim privoljenjem odloženo, da morajo Grki sicer imenovano svoto položiti pri neki švicarski banki, toda kako visoka bo končna globa, o tem bo sklepala Konferenca poslanikov.

Poravnava se bliža.

To so v glavnem točke, ki so jih sklenili zastopniki velesil v sporazumu z Italijo. Čast Italije je s tem varovana in angleška zahteva po Zvezi narodov je v toliko vpoštevanja, da se je Zvezi sklep priobčil in bo ona imela priliko izraziti o stvari svoje mnenje. Zato pa je Mussolini obljubil, da izprazni Krf in bližnje otoke, čim Grki izpolnijo stavljenne zahteve in dajo Italiji zadoščenje.

Prav gotovo je, da bodo Grki pogoje sprejeli in Zveza narodov bo najbrž tudi izjavila, da se s sklepom konference poslanikov strinja. Ako se to zgodi, smemo reči, da je spor rešen. Skoro izključeno se nam zdi, da bi bilo drugače, kajti to je edini izhod, ki je mogoč. Iz spora moremo sklepati, da se je Italija v svetovni vojni okrepila in da govori čisto drugačno govorico kakor v predvojnem času. V letu 1914. bi ji bilo absolutno nemogoče nastopiti proti Angležem tako, kakor je storila sedaj. V najkrajšem času bi se bila morala vdati in ukloniti. Spor z Grčijo je pokazal, kaj je prinesla svetovna vojna Italiji.

Kaj bo z Reko?

Pogajanja radi Reke so se v Rimu razbila in diplomatje so se razšli brez vsakega uspeha. Mussolini prepušča luko Baroš in Delto Jugoslaviji, zato pa zahteva, naj preide uprava reške države v italijanske roke. To svoje stališče je sporočil v Belgrad in zahteval, naj se jugoslovanska vlada v določenem roku izjavi, če pogoje sprejme ali ne. Rok se bliža h koncu, toda vse kaže, da Jugoslavija ne misli sprejeti stavljenih pogojev. Nastane vprašanje, kaj se bo potem zgodilo. Rapalska pogodba pravi, da se v slučaju nesporazuma zatečeta obe državi k predsedniku švicarske republike, ki spor končno razsodi. Ali pride torej zadeva v roke švicarske predsednika? Težko je na to odgovoriti. Če namreč Belgrad ponudbo odkloni, se zna zgoditi, da proglasi rimska vlada celo rapalsko pogodbo za neveljavno in tako bi nastal popolnoma nov položaj, Italija bi imela proste roke. Tako vsaj piše jugoslovansko časopisje. Ne vemo, koliko je na tem resnice, toda v jugoslovanski javnosti opažamo brez dvoma precejšnjo napetost.

Večje skrbi kakor radi Krfa.

Ljubljansko «Jutro» pravi, da je položaj silno napet, kar se kaže v tem, da je angleški poslanik v Belgradu prekinil svoj dopust in se vrnil na svoje mesto. V Parizu da so radi reškega vprašanja še v večjih skrbeh kakor radi spora med Italijo in Grčijo. Zato je ostal Pašič v Pa-

rizu in išče posredovanje pri francoskem ministrskem predsedniku Poincareju, kar je poslednji baje že sprejel.

Tako je stopil spor z Grčijo skoro že v ozadje in reško vprašanje stoji v središču političnega zanimanja evropske diplomacije.

Kaj bo iz tega nastalo, ne more nihče povedati. Dne 15. septembra

poteče rok, v katerem mora Jugoslavija odgovoriti in par dni za tem se bo položaj naglo razbistril. Vsak človek, ki mu je na srcu mir, mora želeči, da se spor reši sporazumno, ker je to najboljša podlaga za mirno sosedstvo obeh držav. Čakajmo 15. septembra, ki prinese odločitev, o čemer homo našim bravcem pravdomo-poračali.

DNEVNE VESTI

Vabilo nadzornika.

Prejeli smo naslednje važno poročilo, ki ga na prvem mestu priobčujemo:

Okrajni šolski nadzornik za goriško okolico gospod Rubbia je razposlal slovenskim učiteljem in učiteljicam okraja osebno vabilo, naj se vpišejo v fašistovski sindikat. Postavil jim je rok do 10. septembra. Ta dan se mora vsak posebej osebno z lastnoročnim podpisom izjaviti, je-li misli vstopiti med fašiste ali ne!

Dodajati k poročilu kakšne komentarje, se nam zdi nepotrebno.

Zanimiva zahteva.

Na goriški kvesturi so vpeljali za prireditve naših izobraževalnih društev novo zahtevo. Predstava se dovoli le tedaj, ako stoji na prvem mestu programa igra v italijanskem jeziku, ki jo morajo slovenski kmečki fantje in kmečka dekleta predstavljati, četudi ne poznajo italijanskega jezika.

Ker je uvidelo oblastvo, da je ta zahteva neizvedljiva, je pogoj znižalo in zahtevalo, da se mora deklamirati kot prva točka italijanska pesem.

Na podlagi katerega zakona se to tirja, ni nikomur znano.

Pregledovanje odrov.

Goriška kvestura dovoljuje v zadnjem času našim izobraževalnim društvom dramatične predstave le pod pogojem, da dajo po posebni komisiji prej pregledati oder, ali odgovarja vsem zahtevam zakona. Seveda mora društvo komisiji plačati stroške in to stane večkrat par sto lir.

Sožalje z Japonci.

Vlada je odredila, da mora danes v pondeljek izražati vsa država sožalje z težko prizadetim japonskim narodom. Na uradnih poslopih se izvešijo črne zastave.

Veličastni evharistični shod v Vidmu.

V Vidmu se je vršil pretekli teden evharistični shod Furlanov, katerega se je vdeležilo več kot 100 tisoč ljudi. Sprevod je trajal par ur.

Evharistični shod v Logu pri Vipavi.

O priliki tega shoda v sredo dne 12. t. m. bo vozil iz Gorice v Ajdovščino poseben vlak. Odhod iz Gorice (južni kololedvor) ob 6. zjutraj, dohod v Prvačino okoli 6.30, v Ajdovščino 7.30. — Zvečer odide vlak iz Ajdovščine ob 6.30 (18.30). Ta vlak je najbolj pripraven za posetnike. Iz Ajdovščine do Loga (peš pol ure) bodo na razpolago vozovi in avtomobili. Na shodu bo sodeloval «Godbeni krožek» iz Gorice broječ 35 moških, in združen pevski zbor iz Šturij in Vrhpolja, obstoječ iz 60 pevcev in pevk, ki bo ob 10. pred in po maši zapel tudi «Ave Marijo», ženski zbor, in «Zbor zemljanov», mešana zbor, iz Sattnerjevega oratorija «Vnebovzetje B. D. M.».

Surov napad na goriškega glasbenika.

Kakor poročajo «Jutranje Novosti» in «Slovenec», so Orjunaši napadli v Ljubljani slovenskega komponista g. Marija Kogoja. To zimo je imel namreč gospod Kogoj pri neki veselici v Gorici spor, pri katerem so se ga dejansko lotili napadati, na kar je zagrozil, da pokliče na pomoč orožnike. Ko je prišel pretekli teden v ljubljansko kavarno «Zvezda», se mu je približal ljubljanski Orjunaš in ga začel psovati za denuncijanta in izdajaleca. G. Kogoj se je umaknil na cesto in v hipu je bil obkrožen od dvajsetorice Orjunašev, ki so nanj vpili, ga klofutali in tolkli po vsem telesu. G. Kogoj se jim je hotel izviti, toda četa je drla za njim, vpiljoč: «Nazaj čez mejo! Izdajalec! Poberi se iz Jugoslavije! itd.» Končno so se prikazali orožniki in s trudom rešili g. Kogoja pred preganjalci. Peljali so ga na policijo, kjer je g. Kogoj moral čakati, da so se Orjunaši razšli. Na stanovanje se je vrnil g. Kogoj v spremstvu dveh orožnikov.

Obsojamo iz vsega srca surovi napad na enega naših najodličnejših komunistov in mislimo, da so taki nastopi proti primorskim javnim delavcem nevredni kulturnih ljudi.

Pomota pri izmenjavi denarja.

Dne 30. avgusta je izmenjal v neki goriski gostilni nekdo denar in se je pri tem ustel. Izplačal je več, kakor je bilo treba. Prizadeti naj se oglasi pri Jožefu Mavriču in Mariji Mavričevi v Medani h. št. 56.

Osemurni delavnik

Vlada je odobrila izvršilno naredbu o osemurnem delavniku v trgovskih, industrijskih in poljedelskih podjetjih.

Od osemurnega delavnika so izvezeti le domači posli, vodilno osebje podjetij, mornarji in javni nameščenci.

Odredba odloča natančno, kdo je domači posel. Pri delu ki se vrši brez pogodbe, ne sme prekoračiti delovni čas nikdar 10 ur na dan.

Spomenica na Mussolinija.

Zastopniki anektiranih krajev so izročili Mussoliniju daljšo spomenico, v kateri zahtevajo, naj vlada izmenja novim državljanom denar pri avstrijski poštni hranilnici, naj izplača vojno posojilo in izmenja še nezamenjene krone. Vojna posojila mora vlada prevzeti, ker so posamezniki, občine ali zavodi bili prisiljeni podpisati vojna posojila. Koliko malih in revnih ljudi je, ki so spreminili vse svoje prihranke v vojna posojila!

V naših krajih, je bilo podpisanih približno 900 milijonov lir vojnega posojila.

Rojstvo Jugoslovanskega prestolonaslednika.

Dne 6. septembra je povila jugoslovanska kraljica Marija sina, ki bo sledil kralju Aleksandru na prestolu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Veseli dogodek se je proslavil v celi državi z veliko svečanostjo. Vsa mesta so bila okrašena s trobojnicami, po cestah so se vršili sprevedi in so svirale godbe, v vseh cerkvah so zvonili zvonovi, občinski sveti so sklicali svečane seje, topovi so pokali, časopisi so izšli v posebnih izdajah in oznanjali prebivalstvu pomen dogodka. Kralj Aleksander je izdal proglas na ljudstvo, v katerem pozdravlja «vsem dragim Srbom, Hrvatom in Slovencem ter vsem ostalim državljanom kraljevine svoj kraljevski pozdrav».

Otroku je določeno ime «Stevan», njegov krstni boter bo član angleške kraljevske rodbine princ York.

Slovenske srednje šole zatrite.

Prefekt Pisenti in videmski zupan sta bila pred kratkim v Rimu in vplivala na vlado, da uredi v naši deželi šolsko vprašanje. Zupan iz Vidma je imel ob svojem povratku razgovor z urednikom Giornale di Udine, v katerem pravi, da je potovanje v Rim rodilo uspeh. Gledč srednje šole v Idriji pravi dobesedno: «Kakor veste, so bile slovenske srednje šole v Italiji zatrite. Prefekt Pisenti se je v Rimu zanimal, da bi stopili na mesto zatrtih šol drugi zavodi s specializiranimi podukom, tako da bodo tej naši novi deželi v korist in se utrdi vedno bolj močno vezi z veliko italijansko domovino».

Toliko Slovincem v obvestilo.

Važno za gospodinje.

Goriški komisar Fabioli je izdal odlok, s katerim se urejuje prodaja živil na nastopen način:

1.) Pred 8. uro zjutraj je prepovedano kupovati živila za izvoz.

2.) Konsumenti smejo pa nakupovati potrebščine že ob 7. zjutraj.

3.) Vsako jutro določi posebna komisija dnevne cene vsem živilom.

4.) Pri vrodu na trg se izvešita vsaki dan dve deski z natančnimi cenami živil in noben prodajalec ne sme zahtevati višjih cen.

5.) Iz cenika so izločeni luksuzni predmeti in prvi pridelki.

6.) Gori imenovana komisija bo sestavljena od zastopnika občine, zastopnika producentov, zastopnika konsumentov in pridejana ji bodeta tržni komisar in podkomisar.

7.) Kdor se pregreši proti tem določilom, bo kaznovan z globo 50 — 300 lir.

Mladi Stambolijski.

O mladosti pokojnega bolgarskega ministra se ve tole. Rodil se je leta 1879 v vasi Slavovica. Mati mu je umrla, ko je bil tri leta star. Oče se je v drugo oženil in nova mati ga je prav res po mačehovski vzredila. Le redkokdaj je smel v solo; vsak dan je moral krave pasti. Ker pa je bil ukazeljen, je na paši pridno bral. S 16 leti je ubežal z doma in se je vpisal na kmetijsko solo v Halle na Nemškem. Nato se je vrnil v domovino, kjer je sourejeval pri nekem kmečkem listu. Tedaj je spočel misel o kmečki stranki.

Posebno nadzorstvo

nad izplačevanjem vojne odškodnine je poverila vlada prefektom. Pri nas bo torej nadziral izplačevanje prefekt Pisenti.

Cena pivu se zniža.

Goriški fašisti so pritisnili na tovarnarje in gostilničarje, naj znižajo ceno pivo. Od danes 10. t. m. dalje se toči pivo na drobno po 3.60 lir liter. Malo pivo stane 90 vinarjev. Kdor prodaja dražje, se naznani oblastvu.

Izpiti za občinske tajnike

se bodo vršili v Vidmu 18., 19. in 20. decembra t. l. Opozarjamo prizadete, da morajo vložiti prošnje najkasneje do 17. novembra in sicer na videmsko prefekturo

Dva potrebna časopisa

sta: za posestnike, kmete, gospodarje «Gospodarski list», ki izhaja kot mesečnik in se naroča v Gorici, Corso Verdi 36; za naše družine pa «Mladika», ki se naroča v Gorici, via Carducci 4.

«Čuj» se je zgubil.

Izgubil se mlad pes čuvaj (Doberman-črne barve), ki sliši na ime «Čuj».

Izročitelj dobi 100 lir nagrade pri druju Medveščeku, odvetniku v Gorici, Corso Verdi, 37.

Nekoliko podatkov iz cerkljanske podobarske obrti.

Nekoliko biografije iz cerkljanske podobarske obrti.

Po smrti Raspeta je začel nastopati samostojno Josip Stravs iz Ravni pri Cerknem. Rojen l. 1843. se je učil pri Tavčarju podobarstva. Ta mož je poleg Tavčarja največ delal. Kot podobar predstavlja višek te generacije. Njegova posebna moč je bila v oblikovanju človeškega telesa, v arhitektonični izpeljavi skupin je pa bolj šablonski. Izvršil je glavni oltar cerkve sv. Jerneja v Cerknem. V isti cerkvi so razven enega tudi vsi stranski oltarji njegovi. Njegovo delo so tudi oltarji: sv. Ivana v Še-

breljah, v Stržišču in Labinjah. Skupaj z Deželom in Mih. Kosmačem je postavil vseh pet oltarjev v Otaležu. Drugače je bil zaposlen največ po Dolenjskem. Umrl je l. 1902. v Cerknem.

Ne toliko v oblikovanju posameznosti pač pa po lepi arhitektonski izpeljavi oltarjev se je posebno odlikoval Matevž Dežela, rojen v Ledinah. Učil se je pri Raspetu in tudi z njim delal. Pozneje se je pridružil Stravsju. Delal je pod Stravsom več let v otaleški cerkvi. Skupina nad glavnim oltarjem je izrecno njegova. Tudi v Cerknem je skupina v glavnem oltarju njegova. Najbolj dovršeno njegovo delo je veliki oltar sv. Janeza Krstnika v Planini pri Cerknem. Delal je tudi drugod veliko. Umrl je zapuščen v Ledinah.

Podobar in slikar skupaj je bil

Mihael Kosmač, rojen v Cerknem l. 1862. Začel je pri Tavčarju, nadaljeval pri Stravsju, posebno tista leta, ko so delali oltarje v Otaležu. Na svojo roko ni nikoli delal. Nazadnje je tej obrti dal slovo in živi še sedaj kot deželni uradnik v Ljubljani.

Akasverja med temi ljudmi predstavlja Josip Kosmač. Rojen v Cerknem 3. marca 1863. se je po prvem domačem poduku končno izučil pri Götzlu v Ljubljani. Pozneje je delal pri raznih mojstrih po Štajerskem. Od tu je šel na Tirolsko. Pozneje je otvoril svojo delavnico v Gorici. Od tu se je preselil v Sv. Križ na Vipavsko, od tu pa zopet v Šturje. Umrl je med vojsko kot vojak v Ptujju dne 23. marca 1916. Koder je hodil, tam je delal, seveda le manjša dela, kajti zlati časi so minuli. Bil je slikar

in podobar. Njegovo zadnje delo je križev pot v Šturijah.

Izključno samo slikar je pa bil prerano umrl Anton Čej, rojen v Planini pri Cerknem.

Po prvi pobudi, ki jo je dobil v domačem cerkljanskem krogu se je odpravil v Duplje na Gorenjsko k slikarju Gosarju. Po več letih je zapustil Duplje in nastopil kot pomočnik pri slavnem Wolfu v Ljubljani. Po prerani smrti tega mojstra se je nastanil v Črnugrubi pri Kranju. Tu se je tudi poročil.

Več let je tukaj pridno delal, a ker je imel čas gledati v Wolfovo delavnico, je začutil v sebi nekaj več nego obrtniki in napolnil se je v Italijo. Z novim obzorjem se je vrnil, delal noč in dan, da se izpopolni, pri tem se je pa zastrupil z barvami in tudi umrl l. 1898. Njegove slike se nahajajo po nekaterih do-

Opis shoda v Komnu

Evharistični kongres v Komnu je bil tako veličastna manifestacija očitne vere, da zasluži ne-le navadne časnikarske novice, temveč natančnega opisa. Domnevo, da so naši Kraševci versko mrzli in brezbrizni, je javno zavrgel evharistični triumf, ki ga je na Mali Šmaren doživela naša kraška planota.

Prekrasen uvod k temu slavlju so tvorile tridnevne ljudske duhovne vaje, ki jih je vodil č. g. Fidler. Za notranje nevidne uspehe teh duhovnih vaj, katerih se je udeleževalo nebroj vernikov, ne moremo biti sodniki ljudje. Če pa sodimo te dneve notranjega prepoveda po velikanski vdeležbi pri obhajilni mizi, je upravičena naša sodba, da so te duhovne vaje dosegle nepričakovan uspeh. Samo v Komnu je bilo obhajanih okrog 2000 vernikov.

Temu lepemu notranjemu razpoloženju je odgovarjal krasni dan, ki je 8. septembra vstal nad spodnjim Krasom. Cele karavane vernikov so valovile proti zelenemu Komnu. Na cesti gorjanski se je čulo petje, po cesti štanjelski so vihrale zastave, cesta, ki pelje iz Rihemberga in temniške planote je bila vsa črna ljudij, ki so se v procesijah prišli poklonit Kralju.

Krski Komen je bil poln cvetja, prvih jesenskih rož, ves v vencih, mlajih, zastavah in slavolokih, kakršnih še nismo videli. Celi teden so navdušeni občani, pod vodstvom gospoda župana Jos. Žigona lepsali trg, posipali ceste, postavljali slavoloke in mlaje. Posebna zahvala gre družinam Mirka in Avgustina Godnič, ki sta dokazali veliko požrtvovalnost in izpeljali umetniško dovršene slavoloke. Ni ga bilo Komenca, ki bi po svojih močeh ne pomagal: mizarji, lesni trgovci, moze in fantje — med njimi gospod župan, starešinstvo, inteligenca in duhovniki. Omeniti moramo posebej one vrle gospe in gospodične, ki so šivale baldahin za prevzvišenega knezovadškofa, pasove za fante in trakove za deklice s palmami.

Sodeloval ni samo trg, ampak vse okoliške duhovnije komenskega in devinskega dekanata.

Dekleta, pod vodstvom g. učiteljice Meri Kavčičeve in g. Jos. Paulijeve so neumorno pletle vence iz žepka in lavorja, ter napravile iz Komna vrt. Še celo Kalu ni prizanesla podjetnost Komenec. Sredi bazarja so zgradili «otok bleški» z oltarjem Matere božje in zvonikom, iz katerega je vabljivo pozvanjal zvonček. Skratka: celi Komen si je nade praznično obleko. Velikanska množica ljudij se je zbrala k pontifikatu, ki ga je celebriral sam prevzvišeni nadpastir dr. Fr. Sedej ob asistenci monsignorjev Valentinciča, Berlota in številne duhovščine iz komenske in devinske dekanije. Med slovesno mašo in procesijo je krasno prepeval pevski zbor, ki ga je izuril g. pevovodja Benedikt Trampuš. Zahvaliti se je treba pri tej priliki nabrežin-

skim, velikodolskim in zgoniskim pevcem, ki so pomagali pri pontifikalni sv. maši. Cerkevni govor je prevzel župnik rihemberski g. Štrancar. Istočasno s slovesno mašo je bila na ličnem oltarju pred cerkvijo tiha masa, kateri so pobožno prisostvovali tisoči ljudstva, ki niso mogli v cerkev.

Pri pontifikalni maši so bila zastopana vsa zupanstva, učiteljstvo, uradni odposlanec podprefekta iz Gorice, orožništvo, narodna milica i. t. d., katerim se vsem zahvaljujemo na tem mestu.

Ob 11h so se začeli govori. Na prostornem župnem dvorišču se je zbralo nad 1000 mož in fantov, katerim sta prisrčno govorila gg. J. Vodopivec in F. Terčelj. V cerkvi Marije oberšljanske je v sveti tihoti poslušalo okrog 2000 deklet govora škofijskega voditelja Mar. družb g. Cigoja. V cerkvi na Svetem je pa pred 1600 materami imel ganljivo propoved g. župnik Butkovič.

Popoldan je bil podoben oljeni nedelji. Ob 3h so zazvonili lepo ubrani zvonovi, zadonela godba vlega Goriškega godbenega krožka, oglasilo se je petje in začel se je slavnostni sprevod proti pokopališču, skozi idealno lepi borovi gozdiček Cirje, mimo Spodnjega Kala do cerkve. Najsvetejše je nosil presvetli vladika goriski, spremljalo ga je 30 duhovnikov, oblastva, belo oblečene deklice s palmami v rokah in nešteta množica ljudstva. Sprevod je bil sijajen in je trajal 3 ure. Videli smo celo inteligentne moze — lajke, ki so jim igrale solze v očeh. Kraševci so skalnate narave; če pa celo ti kraški moze jokajo, te solze veliko pomenijo. Prizori med sprevodom so nas očarali. Zlasti alegorične skupine belo-oblečenih angeljev, ki so na slavolokih trosili cvetlice in ljubko prepevali pesem «Povsod Bog», so napravile na vse vdeležence globok vtis. Zastrmeli smo zlasti ob zadnjem slavoloku, kjer je kerub s pozivom klical vernike, naj upognejo kolena pred večnim Bogom.

Takega triumfa Komen se ni dozivel in prav je imel mož, ki je izjavil, da se tako slavje ne pozabi sto let. Na oltarju pred cerkvijo je imel prekrasno vsebinske in oblikovno zasnovan programatični sklepni govor preč. g. dr. Ukmar, ki je prihitel z g. svetnikom Gustinom in belo-oblečenimi članicami trzasko Mar. družbe v Komen. Slovesnost je zaključila posvetitev Sreči Božjemu, katero so molili tisoči in se po blagoslovu mirno razšli z zavestjo, da nesejo ta blagoslov Evharističnega kralja v svoje družine. Pribijemo: Kras se je postavil in javno izpričal svojo vero in zavednost.

Sadno drevje ima mnogo sovražnikov. Kako se proti njim imaš boriti, te pouči „Gospodarski list“.

lenjskih cerkvah, dve hrani njegova rojstna fara, največ jih je v Istri. Par njegovih slik je priobčenih v Domu in Svetu.

Okorelost štila in forme te struje predstavlja Matevž Kokelj, rojen v Novakih 17. marca 1857. Učil se je pri Tavčarju in Deželi. Poleg manjših del je bil zaposlen po cerkvah v Borjani, Sedlu, Loggjah, Krnu, na Mengorah, v Labinjah in Kamnjah. Živi še sedaj kot zadnji dedič zlatih podobarskih časov cerkljanskih.

Edini, ki je za stalno pustil domovino in postal vpoštovan mojster v tujini je Valentin Čadež iz Nove Oslice, rojen 11. feb. 1867. Učil se je pri Tavčarju in Stravsu, izpopolnil pa v tujini. Sedaj je podobar v Gradcu.

Bilo bi omeniti še Franceta Peternelja, ki je tudi pred vojsko že

samostojno delal kot pozlatar in podobar. Učil se je pri Stravsu, Čadežu in Pengovu. Sedaj je pa to obrt zapustil in zamenjal dleto s peresom. Rojen je bil leta 1883, dne 20. marca.

Morda je po svetu še kedo, ki je izšel iz te šole. Pa nam naj zadoštuje že ta statistični poskus za dokaz, da je bil zamujen trenotek, ko bi se lahko ta nadarjenost ljudi cerkljansko-iderskih hribov z organizacijo in šolo izrabila za močan vir dohodkov tega krajev.

Konec.

Širite Naročajte Berite „Goriško Stražo“.

Kaj je novega na deželi

AJDOVŠČINA.

V soboto, dne 8. sept. t. l. gostuje pri nas dram. odsek akad. društva «Adrija» iz Gorice. Igrala se bo med drugimi manjšimi točkami sporeda drama v treh dej. «Mrak» (Peter Petrovič) in gluma «Na skoku». Po igri prosta zabava. — Prireditev se bo vršila v dvorani g. Bratine v soboto 8. septembra t. l. ob 4. pop. in v nedeljo 9. sept. ob isti uri in v isti dvorani. Ker se igra v Vipavi ni mogla vršiti, je prireditev v soboto namenjena zlasti Vipavcem in bližnji okolici, zato le-te se posebej vabimo, da se navzijejo nekoliko nepriljubljene zabave. Čisti dobiček je namenjen Dijaski Matici in upamo, da bodo naši vrli «Vipavci» znali ceniti to važno ustanovo.

Zato v soboto in nedeljo vsi v Ajdovščini!

OREHEK.

Tu je umrla v soboto dne 1. septembra blaga in spoštovana Marija Stucin, soproga posestnika in občinskega zastopnika Alojzija Stucina hst. 6. Umrla je v najboljši dobi svojega življenja. Pogreb blagopokojne se je vršil v pondeljek ob 10. uri zjutraj. Med veliko množico vdeležencev iz vseh sosednih župnij smo opazili g. župana Jerneja Štravsca iz Cerknega, občinskega zastopnika in tr-

govca Jakoba Tavsa, č. g. župnika Fr. Hliša iz Bukovega in druge.

Blagopokojnica je ostavila zalujočega soproga in dve mladi sirotici Zofko in Marico. Cenjeno družino naj Bog tolaži v tej težki uri.

«Harijska pošta».

Mi Harijci smo lahko ponosni z delovanjem naše poste. Pošta mora prihajati vsak teden trikrat, a ker ima poštna uradnica preveč opravila, se pošta prelaga na nedoločen čas. Če vprašamo lepo za pošto, se zadere uradnica, kaj da nam se tako mudi. Mi Harijci se veselimo ze dolgo na drugačne razmere pri pošti, a naše upanje je brez uspeha. Bojimo se zato, da bo treba storiti druge korake, katerimi pritožbe zalegle.

ŠTEVERJAN.

V nas vas je prišla vesela vest, da se je začel obnovitveni urad pečati s spisi, ki se ticejo vzpostvitve naše porušene cerkve. Naša iskrena želja je, da bi oblastvo prosnjo hitro rešilo, kajti že leta se vrši služba božja v leseni baraki, ki je povrh nezdrava. Kako lep in vesel bo tisti dan, ko se dvigne sredi Števerjana liena bela cerkev, kakor jo vsi iz srca želimo in pričakujemo. Nova cerkev bo ponos Števerjana!

PROSVETA

Cvetko Golar: »Poletno klasje«. Izbrane pesmi. Splošna knjižnica 4. V Ljubljani 1923. Natisnila in založila »Zvezna tiskarna in knjigarna« 184 strani. Cene broš. Din. 29.— vez. Din. 26.

»Splošna knjižnica« je po dveh zvezkih pripovedne vsebine in tretjem — ljudsko igro — izdala v četrtem zvezku izbrane pesmi enega izmed najpriljubljenejših pesnikov Cv. Golarja. Golar je pesnik, ki zasluži, da pride v narod. Njegovona nežna lirika je tako pristna, da bo gotovo dostopna vsakemu Slovincu, ki sploh zna brati. Slikanje prirode, kmetiškega življenja itd., to vse je pri Golarju odeto s takim ljubkim čarom, da ne more mimo čitatelja brez vtisa.

Za to knjigo, ki je tudi lepo opremljena in tiskarna na izvrstnem papirju smo «Splošni knjižnici» hvaležni.

Dr. Janez Ev. Krek.

(25. XII. 1865 — 8. X. 1917.)

Dr. Dragotin Lončar je izdal v Blaznikovi založbi delo »Politika in Zgodovina«, katero toplo priporočamo vsakomur, ki se zanima za novejšo zgodovino Slovincov. V dokaz, kako živo je pisana knjizica, priobčujemo našim bralcem odlomek o drju Evangelistu Kreku, ki se glasi:

»Dr. Janez Krek je bil znanstvenik, ki se je bavil zlasti s socialnim vprašanjem. Kot sociolog je bil prvi med nami po času in pomenu. Iz njegovega »Socializma« smo zajemali vsi, ki smo se hoteli poučiti o socialnem vprašanju v slovenskem jeziku. Upostevanja vredni so njegovi socialni članki v »Katoliškem Obzorju«, ki nudijo vsakemu začetniku mnogo osnovnega pouka. V njegovi zadnji studiji, o Slovincih, ki jo je deloma sam spisal, deloma s sotrudništvom drugih uredil in izdal med vojno za nemško javnost v zbirki »Schriften zum Verständnis der Völker«, je klasično poglavje o slovenski književnosti.

A dr. Krek ni bil samo teoretik, marveč tudi organizator. Njegov nastop je pomenjal inkarnacijo združne misli. Zadrudništvo, ki je bilo popreje glavno posojilništvo, postaja polagoma gospodarska oblika konsumentov in producentov. Med nami je izvršil dr. Krek ogromno delo, dasi se mu ni vse posre-

čilo, za umevanje in sirjenje združne misli, ki ni bila le socialnega, ampak zlasti ob mejnih krajih tudi narodnega pomena za Slovence.

Bil je politik velike koncepcije, po misljenju in čuvstvanju demokrat.

Idejna podlaga vsemu njegovemu teoretičnemu in praktičnemu delu je bilo verstvo v obliki katoliške konfesije, ki ga je štela med svoje duhovnike. In kako je pojmoval verstvo? »Še vedno ostane neizpodbitno resnična beseda sv. Jakoba, da se kaže prava pobožnost, prava religija v dejanski ljubezni do vdov in sirot... Gostija na zemlji mora imeti prostora za vse«. To so njegove besede malo pred smrtjo. Ker je tako pojmoval versko prakso, zato je poudarjal srčno kulturo zoper »brutalno sebičnost, sirovi napuh, peklenko brezobzirnost nasproti trpljenju, umiranju, nad potoki solza in krvi«, zato je nastopal proti kapitalizmu ter se izrekel v »Casu« in v državnem zboru v polemiki z Masarykom za ločitev cerkve od države, da more služiti verstvo samo svojemu lastnemu namenu: pravici in resnici, ljubezni in usmiljenosti. Subjektivni vzrok njegovemu uspešnemu delu sta bila znanje in nesebičnost, ki sta se objektivno podrejela verstvu kot svojemu viru in merilu.

Dr. Janez Krek je legel v grob v trenutku, ko je z vso silo svojega duha in srcā nastopal za narodno svobodo Slovincov, Hrvatov in Srbov v avstro-ogrski monarhiji. Sam se je očistil v ognju te ideje in zahteval to tudi od drugih: postal je posebljenje narodne edinosti v boju za narodno svobodo. Bil je izmed najboljših mož slovenstva in južnega slovianstva, ki bi bil mogel s svojim bi umom in nesebičnim čuvstvom dvigniti svet iz tečajev....»

DAROVI.

Za Slovensko sirotišče: Preč. g. Filip Abram, vikar v Pliskavici 25 L.

Mesto na plesišče — za Slovensko sirotišče darujejo fantje iz Dol. Trebuše: Justin Božič 2 L., Peter Ogrič 2 L., Andrej Lipušček 2 L., Ludvik Lapanja 2 L., Justin Kogoj 2 L., Ivan Rijavec 3 L., F. Rijavec 2 L., N. N. 5 L.

Za »Slov. sirotišče«. Ob priliki poroke g. Alojzija Terbižan iz Planine 79 z gde. Marijo Štrancar so darovali navzoči svatje za »Slov. sirotišče« v Gorici lir 38 in za »Šolsko društvo« v Trstu lir 30. Hvala!

GOSPODARSTVO

V samopomoči je naša rešitev.

V »Goriški Straži« posvečamo našemu domačemu gospodarstvu vedno veliko pozornost. Ko so se pred meseci združile naše domače vinorejske zadruge v Vinarsko zvezo in otvorile svojo skupno klet v Gorici, Via Mameli št. 8., je naš list to organizacijo toplo pozdravil in priporočal naši gospodarski in kulturni organizaciji, da pomaga s svojim vsestranskim delom in agitacijo našemu domačemu vinorejcu, da se gospodarsko osvobodi ter reši pred veliko gospodarsko nesrečo. Iz poročil, ki jih prejemo od naših dopisnikov, sklepamo, da je še mnogo krčmarjev po deželi, ki so pozabili, da so člani slovenskega ljudstva, ti krčmarji točijo slaba vina, toda zadovoljni so, ako imajo pri slabem vinu par centesimov več dobička. Mnogo krčmarjev pa je spoznalo važnost otvoritve skupne zadrugne kleti v Gorici in so postali njeni stalni odjemalci. Dolžnost domačih konsumentov je, da prisilijo vse krčmarje, ki nočejo točiti dobrih, domačih vin k temu, da opustijo gostilniško obrt ali pa da nakupujejo dobro, domače blago. Sredstev za to imajo konsumenti mnogo na razpolago. Ako drugače ne gre, naj otvorijo lastno zadrugno gostilno. Tako se je zgodilo n. pr. v Solkanu. Tamkajšnji krčmarji prodajajo po veliki večini slabo vino. Konsumenti delavci so krčmarjem vedno prigovarjali, da naj naročijo dobro, domače vino; vsi opomini niso nič zelegli, zato so delavci ustanovili svojo zadrugno gostilno, ki toči **izključno domača vina**. Od strani konsumentov vlada tudi stroga disciplina; po veliki večini bojkotirajo druge gostilne.

Konsumenti v drugih krajih naj jim sledijo. To je pot, po kateri se rešuje važen in ogromen del naše ga kmeta — naš domači vinorejec. Zato je pa tudi dolžnost našega

Naši begunci v Jugoslaviji.

(Pismo iz Jugoslavije).

Precej nas je, ki smo ostali tu, ker se nismo mogli povrniti v ljuba domovja, a med temi je največ gotovo onih, ki jim je vojna spremenila hiše v razvaline. Raztepeni po vsej državi vstvarjajo nove domove. Tudi v Prekmurje, v zibel Panonije, je prišlo okoli 50 družin, po večini s Krasa. Po agrarni reformi so dobili na nekem knežjem veleposestvu zemljo v bližini trga Doč. Lendava med rekama Muro in Lendavo. Hiše so pripeljali naravnost iz taborišča iz Strnišča pri Ptuj, seveda lesene, pokrili so jih z opeko. Na tej veliki pusti ravnini — tako pravimo, ker hribovje težko pogrešamo, ker smo ga bili tako vajeni, — je dobila vsaka oseba 1 oralo zemlje, tako da oni, ki ima večjo družino, lepše izhaja, ker obdelovanje ne bo težko, osobito če dobimo živino. So hiše, ki jim pripada do 10 oralov prostora in če vpoštevamo rodovitnost te zemlje, ki daje okoli 15-20 q zrnja na ha, se bo tem našim kmetom dobro godilo. Letošnja letina za žito ni prav dobra, ker je rja vničala nad polovico pšenice; pač pa imajo krompirja in koruze tudi za 2 leti, da ne bo treba več stradati, če ostanejo razmere nespremenjene. Vpoštevati je treba, da so njih novi domovi le za pol ure oddaljeni od ogrske granice in tudi reka Mura je nevarna sovražnica, dokler je ne bodo regulirali. V kulturnem pogledu se tudi gibljejo. Les imajo pripravljene za šolo, pa tudi cerkev bodo postavili, če bo po sreči. Imajo tamburaški zbor pod vodstvom g. Černeta iz Solkana, ki je že tudi nastopil. V

kmeta, da podpira domačega delavca in domačega obrtnika.

Mizarska obrt.

(Iz Solkana.)

V naši občini je vladalo pred vojno blagostanje. Dela je bilo mnogo in tudi zaslužki so bili veliki. Danes je pri nas naravnost žalostno. Delati moramo po 10 do 14 ur na dan in komaj zaslužimo toliko, da moreme skromno prehraniti svoje družine. Dnevni zaslužek znaša 10 do 15 lir. Kdo ima od naše revščine dobiček? Ali ga ima naše revno kmečko ljudstvo, ki kupuje pri trgovcih s pohištvom naše mizarske izdelke? Ne! Ves dobiček, gre v žep 5 do 10 trgovcev s pohištvom. Kakor drugi stanovi, n. pr. naši domači vinorejci, živinorejci, tako se je začelo tudi naše mizarstvo organizirati v svojem zadrugništvu. Da omogoči to borbo proti izkoriščevalcem naše mizarske obrti in konsumentov, zato je produktivna zadruga solkanskih mizarjev otvorila svoje lastne zaloge pohištva v Solkanu (Sočebanova ulica št. 91) in v Gorici, Piazza De Amicis št. 7, (Trg na Kornu) in Piazza S. Antonio št. 9. (Na starem trgu). Pretekli teden so imeli naši mizarji sestanek, na katerem so določili cene svojim izdelkom. Vsa borba se vrši v korist domače mizarske obrti; ta borba bo pa koristila tudi našemu kmečkemu ljudstvu, ki bo lahko kupovalo pohištvo v naših zadrugnih zalogah po nižjih cenah.

Gotovi smo, da se bo »Goriška Straža« borila tudi na tem polju za koristi domačega gospodarstva in delovnega ljudstva, kakor se bori za koristi in pravice naših vinorejcev in živinorejcev.

VALUTA.

Dne 8. septembra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 24.60 — 25 L.
za 100 avstr. kron — 3.3 — 3.4 stot.
za 1 dolar — 23. — — 23.10 L.
za 1 funt 104.40 — 104.75 L.

zadnjem času so vstanovili agr. zajednico. Na predavanju o zadrugnem gospodarstvu ekonomia iz glavarstva v Murski Soboti g. Pavlice so si ustanovili še podružnico kmet. društva. V organizaciji je moč, kajti treba je orodja, boljsega semena in tudi živine, ker do sedaj sta iz usmiljenja pomagala uprava veleposestva in država, da se je zemlja obdelovala za prvo leto. V bodoče jo bodo morali le sami in 5 krav in nekaj koz ne bo moglo niti gnojiti, kaj se preorati.

Država bo pač morala nekaj pripomoči, da se nakupi govedo. Če bo sreča mila, smo prepričani, da bodo ti kolonisti v nekaj letih kot pridni in razumni gospodarji v vzgled celi tukajšnji pokrajini.

Gospodarska navodila za vsak posamezen mesec dobiš v „Gospodarskem listu“.

SLEJ ALI PREJ

bo prišla vsaka gospodinja do prepričanja, da ji najbolj kaže kupovati »Pekatele«, ker se nele naboljše, ampak se zelo nakuhajo in se manj potrebujejo.

Županstvo občine Dornberg.

Dne 15. t. m. se bo vršil običajni živinski in kramarski semenj.

Župan Vincencij Šinigoj.

Adria čeviji

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

Gorica, Corso G. Verdi 32
Trst, Via dei Rettori 1.

PREKLIC!

Obzaluje, da sem dne 21. avgusta t. l. v gostilni pri »Mariji« razžalil gosp. Ignacija Lebara iz Drobočnika, s tem da sem mu očital dejanje, ki ni resnično. Omenjeni gospod Ignacij Leban je pošten in ugleden mož.

Tolmin, 7. sept. 1923.

Kavčič Viljem, Tolmin.

*) Za članke pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor zahteva zakon.

VSEMU OBČINSTVU, ZLASTI PA OKOLIČANOM naznanjam,

da sem otvoril 1. sept. t. l. v Rabatišču 16 (via Rabatta) krmo, kjer bom točil pristno belo vipavsko in briško vino ter kraški teran. Postregel bom svoje goste tudi z vročimi in mrzlimi jedili. — Za mnogobrojen obisk se priporočam.

Ivan Bon.

15. letna deklica,

poštena, lepega obnašanja, z najboljšim ljudskošolskim spričevalom želi vstopiti kot učenka v kako trgovino z mešanim blagom, bodisi v mestu ali na deželi.

Zdravnik

Dr. J. BAČAR

Gorica, Viale XXIV Maggio (prej Via Tre Re) 9, se je vrnil in zopet sprema za pljučne in notranje bolezni.

Dr. Stojan Brajša

je odprl odvetniško pisarno

v Gorici, Via Carducci (Gospodska ulica) št. 4, II nadstr.

(Montova hiša).

Pozor krčmarji.

Pozor trgovci.

Kdor hoče biti postrežen z dobro, pristno in domačo kapljico

naj pride v skupno klet

v vinarsko zvezo združenih zadrug

v Gorici, Via Mameli št. 8.

(prej Šolska ulica) v bližini stare goriške gimnazije.

Postrežba točna.

Cene ugodne.

Dr. SLAVKO FORNAZARIČ

NAZNANJA,

da je otvoril odvetniško pisarno v Ajdovščini

(v hiši g. Mira Bratine)

Zdravnik

Dr. F. Jakončič Gorica

Gosposka ul. (Via Carducci) 6
se je vrnil in ordinira za notranje in otroške bolezni.

Izkušeni civilni! geometer

DOMENICO ROCCO

bivši geometer I. reda na zemljiški knjigi — Gorica, Corso Vitt. Em. 34.

Na prodaj je harmonij z pedalom znamke »Kotknjeviz« in več pohištva v najboljšem stanu (omare, mize, kredence i. t. d.) — Več love Iv Kacin, V. Carlo Favetti št. 6, Gorica.

IVAN ČOČIČ

kamnoseški mojster

Sovodnje pri Gorici

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

POZOR!

na staro slovensko tvrdo

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer

Omare	od 200 lir naprej
posteljnake	90 „ „
vzmeti (šušte)	70 „ „
blazine	60 „ „
kompletne spalnice 800	„ „

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi žetoznih posteljnjakov.

Priporoča so

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via G. Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3